Skolinspektionen

Bilaga 1

Verksamhetsrapport
2014-11-11
Dnr 400-2014:1372

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av undervisning i förskoleklass vid den fristående skolan Backeboskolan i Nacka kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om skolan

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av undervisning i förskoleklass under hösten 2014. Granskningen vid den fristående skolan Backeboskolan i Nacka kommun ingår i detta projekt.

Backeboskolan besöktes den 30 september till 2 oktober 2014. Ansvariga inspektörer har varit utredare Emma Steen och undervisningsråd Eva Edlund. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av undervisning i förskoleklass genomförs i ytterligare 19 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Den enskilda rapporten kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om den fristående skolan Backeboskolan

Backeboskolan är en fristående skola som finns i Vikingshill, i Nacka kommun, cirka 19 kilometer öster om Stockholm. Skolan har cirka 160 elever och omfattar förskoleklass till och med grundskola årskurs 6. På skolan finns en förskoleklass med 24 elever.

I förskoleklassen undervisar en förskollärare som även är utbildad specialpedagog och "Levande verkstads" pedagog. Det finns också en nyligen anställd personal som inte har lärarbehörighet men som har erfarenhet från att undervisa i musik i grundskolan och som undervisar i förskoleklassen. Förskolläraren har behörighet att undervisa i förskoleklass. Förskolläraren har under de senaste åren deltagit i fortbildning i läs- och skrivutveckling för yngre åldrar, bedömning enligt Bornholmsmodellen och bedömning av elever till års-

kurs 6 samt systematiskt kvalitetsarbete. Den andra personalen som varit anställd på skolan cirka en månad har gått en kurs i Bornholmsmodellen.

Backeboskolan ligger naturskönt i en skogsbacke där det rinner en bäck igenom skolgården och med havet alldeles intill. Skolan har en stor skolgård med möjlighet till varierade aktiviteter såsom klätterställning, gungor, bollplan och liknande som förskoleklassen använder under rasterna och i undervisningen. Skolan ligger också nära en skog som nyttjas av förskoleklassen.

Förskoleklassens undervisning genomförs på övervåningen i en av skolans fem byggnader. Det finns ett större rum samt tre mindre rum och ett kontor som förskoleklassen använder. Det stora rummet är avgränsat i två delar; den ena delen har en öppen golvyta där samlingar, rörelselekar med mera sker, den andra delen är möblerad med bord och stolar där eleverna kan sitta och arbeta. De tre mindre rummen är anpassade för olika sorters aktiviteter; ett bygg- och bil-lekrum, ett teater- och docklekrum och ett arbetsrum med ett mindre bord och fyra stolar. Förskoleklassen använder även skolans idrottshall.

Backeboskolan arbetar till stor del i ämnesövergripande teman där inspirationen hämtas från en metod som kallas Levande Verkstad. Metoden utgår från en helhetssyn på människan och hennes möjligheter att uttrycka sina känslor, tankar och fantasier i ljud, ord, bilder, former och rörelse. Det finns rikligt med skapande material av olika slag samt spel, pussel och annat lekmaterial i förskoleklassens lokaler.

Backeboskolan är en ekonomisk förening och i styrelse finns personal och vårdnadshavare representerade.

Resultat

1. Det är ett tryggt, stödjande och uppmuntrande lärandeklimat

Här granskas om lärandemiljön präglas av att läraren är lyhörd, inkännande och uppmärksammar elevernas behov av stöd. Här granskas vidare om lärandemiljön präglas av att stimulera och vidareutveckla elevernas lust, engagemang, intresse och nyfikenhet. Här granskas också om eleverna i undervisningen får upptäcka och undersöka utan att riskera att misslyckas eller förväntas komma fram till ett rätt eller fel svar/lösning.

Observationer av undervisningen visar att läraren och personalen är lyhörd, inkännande och uppmärksammar alla elever under de dagar Skolinspektionen granskar verksamheten. De har en stor vilja och ambition att skapa ett gott lärandeklimat i gruppen. Varje morgon startas med att eleverna tas emot i hallen av läraren eller personalen och eleverna får sedan välja en aktivitet eller lek att

sysselsätta sig med i cirka en halv timme. Läraren och personalen uppger vid intervjuer att denna grupp är *"en energisk grupp med mycket vilja"*. Detta för att få *"ett lugn i gruppen"* och att alla får träffa varandra innan den dagliga samlingen ska genomföras. De betonar att det är *"viktigt att lyfta varje barns positiva egenskaper"* och vill inte att någon ska misslyckas. Skolinspektionen ser vid observationer att läraren och personalen bemöter eleverna med respekt, lyssnar på vad alla har att säga och låter alla tala till punkt. Ett exempel är under ett temaarbete då eleverna som tillverkat havsdjur rimmar på de olika djurens namn och kommer fram till många tokroliga förslag som läraren fångar upp och resonerar om. Läraren bemöter alla elevers resonemang med respekt, ställer utvecklande frågor och får eleverna att utveckla resonemangen framåt.

Vidare uppger läraren och personalen att de vill möta eleverna *"där de är och kittla dem lite grann för att utvecklas vidare"* men lägger inte någon vikt vid *"rätt eller fel"*, utan uppmuntrar eleverna att utforska och experimentera för att lära sig. Ett exempel som Skolinspektionen ser vid observationer är vid den dagliga samlingen då en elev benämner dagens datum som *"tjugotionde"*. Läraren rättar inte eleven utan säger bara att *"efter den tjugonionde kommer den trettionde"*. Ett annat exempel är då eleverna har en "sinneslek" och personalen sammanfattar elevernas berättelser om hur det är att vara glad genom att säga *"Det är varken rätt eller fel, det beror på vem man är och hur man känner det"*.

Vidare framkommer vid observationer flera goda exempel då läraren och personalen tar tillvara på och stimulerar elevernas lust och engagemang. Vid ett temaarbete får eleverna lyssna på en inspelad sång som hör till temat "Under ytan" som de själva sjunger. Eleverna lyssnar väldigt intresserat och på slutet av sången sjunger alla med. Personalen ger beröm och säger *"Wow, vilka stjärnor ni är, det låter jättebra!"* Personalen berättar att hon kommer att lägga ut en länk till inspelningen så att elevernas vårdnadshavare kan lyssna. Eleverna är stolta och glada. Personalen frågar eleverna om de vill öva på en ny sång, och det vill alla. Personalen berättar på ett entusiasmerande sätt vad sången handlar om och alla elever lyssnar uppmärksamt. Sedan sjunger personalen först och eleverna härmar glatt de olika stroferna i sången. Ett annat exempel då elevernas lust och engagemang stimuleras är då temaarbetet "Under ytan" startade och lärarna på skolan spelade upp en teater för att inspirera och engagera eleverna. Läraren uppger att eleverna lust väcktes och att det uppkom frågor som eleverna funderade över, frågor som läraren sedan lyfter och arbetar vidare med under temaarbetet, se vidare avsnitt 4. Undervisningen är varierad och möter elevernas olika förutsättningar, förväntningar, intressen samt ger utmaningar.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det i mycket hög grad är ett tryggt, stödjande och uppmuntrande lärandeklimat i förskoleklassen. Lära-

ren och personalen är lyhörda, inkännande och uppmärksammar alla elever under de dagar Skolinspektionen granskar verksamheten. De ger eleverna mycket positiv respons och stöd både verbalt och icke verbalt och stimulerar samt vidareutveckla elevernas lust och engagemang. Vidare får eleverna i undervisningen upptäcka och undersöka utan att riskera att misslyckas.

2. Undervisningen utgår från de övergripande kunskapsmålen i läroplanen

Här granskas om undervisningen planeras utifrån läroplanens kunskapsmål. Här granskas också om undervisningen genomförs utifrån läroplanens kunskapsmål.

Utifrån den dokumentanalys som Skolinspektionen gjort framgår att det finns en grovplanering för Backeboskolans förskoleklass för läsåret 2014/2015, kallad Skolans årshjul. Grovplaneringen är uppdelad i läsårets alla månader och under varje månad finns beskrivet vad förskoleklassen ska arbeta med.

Det finns också en arbetsplan som tydliggör vilka områden som förskoleklassen arbetar med; lek, motorik, språklig medvetenhet, förberedande matematik, levande verkstad, natur, musik, drama och tema. Dessa områden beskriver mer generellt hur förskoleklassen arbetar mot de övergripande målen för kunskaper i läroplanen.

Vidare framgår av dokumentanalysen att den planering för undervisning i förskoleklassen för mars månad år 2014 planeras som olika arbetspass. Det framgår dock inte syfte, innehåll, genomförande och uppföljning av de olika arbetspassen eller hur de kopplas till de övergripande målen för kunskaper i läroplanen. Planeringen är mer en beskrivning av vad som ska göras som exempelvis Arbetspass; lugn aktivitet, Arbetspass; bokstund, Arbetspass; språklek, Samling och liknande.

Vid intervjuer med rektor och lärare framkommer att när undervisningen planeras så utgår inte den planeringen på ett medvetet sätt utifrån de övergripande målen för kunskaper i läroplanen. Vidare framkommer att planeringen fastställs då all personal på skolan varje vår har en gemensam planering. Några saker är fastlagda enligt tradition, som exempelvis det tematiska arbetssättet och traditioner av olika slag såsom tårta vid skolstart, dans vid skolavslutning. Personalen utgår också vid planeringsarbetet från det gemensamma årshjulet som utvärderas och följs upp. Det är förskolläraren som ansvarar för planeringen av den undervisning som utförs av förskoleklassens personal. Läraren uppger vid intervjun att *"de övergripande målen tas nog med även fast jag inte har suttit och prickat av dem"*.

Skolinspektionen ser dock vid observationerna att undervisningens innehåll vid flertalet arbetspass kan kopplas till de övergripande målen för kunskaper i läroplanen även om den inte planerats utifrån dessa mål.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen i ganska låg grad medvetet planeras utifrån de övergripande målen för kunskaper i läroplanen. Det finns läsårs– och veckoplaneringar men det framgår inte vilket syfte och innehåll de olika arbetspassen har och hur de kan kopplas till de övergripande målen för kunskaper i läroplanen.

3. Undervisningen är välorganiserad och synliggör elevernas lärande

Här granskas om syfte med aktiviteterna är tydliga för eleverna. Här granskas också om läraren kontinuerligt under arbetspasset säkerställer att eleverna förstår vad som förväntas av dem och vad som ska hända. Här granskas också om läraren gör ett tydligt sammanfattande aktivitetsslut.

Observationer visar att undervisningen är välorganiserad med en tydlig inledning av de olika arbetspassen då läraren och personalen går igenom vad som ska göras. Skolinspektionen ser dock inte att syftet med de olika aktiviteterna som genomförs förklaras för eleverna. Vid lärar- och personalintervjuerna framkommer att det varierar i vilken utsträckning syftet med aktiviteten tydliggörs för eleverna. Läraren uppger att när eleverna delas in i halvgrupper är det lättare att hinna med att förklara syftet med aktiviteterna. Vid elevsamtalen uppger elever att läraren och personalen säger vad de ska göra och inte varför. Skolinspektionen vill betona att om inte syftet med aktiviteten blir tydligt för eleverna så blir aktiviteten något som eleverna gör utan att riktigt veta varför de gör det.

Vidare visar observationerna att läraren och personalen fortlöpande under arbetspassen försäkrar sig om att eleverna förstår vad som ska utföras och vad som ska hända. Läraren och personalen förklarar flera gånger och på olika sätt för eleverna om något verkar oklart. De använder också konkret material för att visa och klargöra för eleverna vad eleverna ska göra. Exempelvis vid teamarbetet används havsbrus och som bakgrundsljud, snäckor, stenar och liknande för att skapa stämning och förstärka för eleverna att det är ett havstema som de ska arbeta med.

Observationerna visar också att det varierar i vilken utsträckning läraren och personalen samlar ihop eleverna när aktiviteter avslutas. Ibland får eleverna, när de är färdiga med aktiviteten, gå och tvätta händerna och sedan gå till matsalen för att äta lunch. Andra gånger får eleverna gå ut på rast. Läraren och personalen sammanfattar inte den aktivitet som genomförts och ger i mycket liten grad en återkoppling av vad som har gjorts. Det innebär att eleverna inte

har möjlighet att reflektera över de olika aktiviteterna och utvärdera vad de har lärt sig. Vid lärarintervjun framkommer att läraren på fredagar brukar prata med eleverna om hur veckan har varit, vad som har varit roligt, hur eleverna känner sig och om det är något de är stolta över. Läraren berättar också att de kommer att utvärdera temaarbetet och att de sparar bilder och redovisningar från temaarbetet som de sedan ska prata om.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen är väl-organiserad men i ganska låg grad synliggör elevernas lärande. Läraren och personalen ser till att eleverna förstår vad som ska utföras och vad som ska hända under de olika aktiviteterna. Skolinspektionen bedömer dock att syftet med aktiviteterna inte alltid tydliggörs för eleverna. Läraren och personalen behöver också gör ett tydligt sammanfattande aktivitetsslut och ge eleverna möjlighet att reflektera över de olika aktiviteterna samt utvärdera vad de har lärt sig.

4. **Undervisningen är varierad och möter elevernas olika förutsättningar, förväntningar, intressen samt ger utmaningar**

Här granskas om undervisningen anpassas efter elevernas olika behov och att det ges möjlighet att genomföra olika aktiviteter vid samma tillfälle. Här granskas också om läraren använder sig av olika arbetsformer och arbetssätt i undervisningen. Här granskas vidare om läraren använder lek och skapande som en arbetsmetod för lärande.

Dokumentsanalysen visar att förskoleklassen har ett veckoschema mellan klockan 8.10 till 14.00 varje dag där viss del av tiden utgör tid i fritidshems-verksamheten. På schemat finns olika arbetspass såsom samling, tema; språk, tema; sång, tema; matematik, bokstund, skogen med mera. Eleverna har rast samtidigt som skolans övriga elever. Det finns också en planering som sträcker sig över hela läsåret där det framgår vad eleverna ska göra varje vecka. Den planeringen grundar sig på skolans årshjul som är en utvärdering av förskole-klassens aktiviteter det föregående läsåret. Vid intervjuerna framkommer att de elever som behöver stöd får det men att det kan vara svårare att utmana de elever som har kommit längre i sin utveckling. Dock uppger läraren att den metod som används kallad Levande Verkstad möjliggör att elever ska kunna arbeta varierat utifrån deras egna förutsättningar. Vidare framkommer att *"inlärningen ska ske på ett lekfullt sätt"*. Rektorn berättar att hon ofta besöker för-skoleklassen och ser då *"fantastiska arbetspass varje vecka – en kreativ miljö där inlärning sker på ett lustfyllt sätt utifrån elevernas intressen och behov och förutsätt-ningar"*. Vid observationer ser Skolinspektionen att eleverna får arbeta både i hel grupp, mindre grupper och enskilt. Varje dag inleds med en valfri aktivitet eller lek innan samlingen som sker i helgrupp. Sedan delas eleverna oftast in i mindre grupper som arbetar med temaarbete inom- eller utomhus.

Vid observationer får Skolinspektionen ta del av flera exempel på varierad undervisning då läraren och personalen använder olika arbetssätt och arbetsformer i undervisningen. Utifrån det tematiska arbetssättet som används så integreras lek och skapande arbetsformer samt ett uppgiftsorienterat arbetssätt i undervisningen. Ett exempel är då läraren inleder ett temaarbetspass med att ha dukat upp ett "hav" av blått tyg där det finns böcker, snäckor, stenar med mera och i mitten finns en stor korall och värmeljuslyktor. I bakgrunden spelas svag musik och man hör havets brus. Eleverna kommer in i rummet allt eftersom, sätter sig runt havet och bläddrar i böckerna. Läraren slår av musiken och börjar resonera med eleverna om de olika sakerna som finns i "havet", exempelvis vad en korall är, varför fisken finns inne i korallen och liknande. Eleverna deltar intresserat och aktivt i samtalet. Sedan läser läraren upp de tre frågorna som eleverna undrade över då temaarbetet introducerades och delar in eleverna i tre grupper. Läraren lottar i vilken grupp eleven ska vara med hjälp av stenar i en burk där varje sten har en elevs namn. Grupperna får sedan i uppgift att diskutera var sin fråga och presentera vad de kommit fram till för varandra. Läraren säger *"Ni har massor med idéer och nu vill jag att ni tillsammans i gruppen diskuterar frågan. Ni måste lyssna ordentligt på varandra"*. Det uppstår små bikupediskussioner i grupperna. En grupp fick frågan; Hur kan havet flyta? Läraren ger en av eleverna en "talpinne" och ber eleven svara. Eleven berättar hur det diskuterat i gruppen och säger sedan att *"det är sanden som hjälper till att hålla upp vattnet"*. Läraren tackar gruppen för deras svar, berömmer dem och allihop applåderar. När alla grupper presenterat sina svar avslutas arbetspasset med att eleverna får arbeta skapande med olika material och vattenfärger för att skapa ett hav med de havsdjur som de tidigare tillverkat. Läraren sätter på tyst "havsbrusmusik", eleverna arbetar engagerat och fantiserar på ett lekfullt sätt om havet, om havsdjurens namn och liknande. Läraren bejakar och deltar i elevernas "fantasidiskussioner".

Ett annat exempel då personalen använder olika arbetssätt och arbetsformer i undervisningen är under ett arbetspass kallat sinneslek. Personalen börjar arbetspasset med att sammanfatta den förra känslan som de pratade om, känslan arg. Sen inleder personalen med att berätta om den känsla de ska prata om idag, känslan glad, och ställer frågor till eleverna och eleverna får beskriva hur det känns att vara glad, vad som gör dem glada och liknande. De pratar också om hur ansiktet ser ut när man är glad, hur munnen ser ut och hur ögonbrynen ser ut med mera. Alla formar sina ansikten till glada ansikten och leker med olika ansiktsuttryck. Sen får alla elever rita ansikten och färglägga dem i "glada" färger. Personalen går runt och hjälper eleverna, skriver ordet "glad" på tavlan som de elever som vill kan skriva av.

Det Skolinspektionen ser mindre av vid observationer är att elever får möjlighet att genomföra olika aktiviteter vid samma tillfälle. Även om arbetssätten integreras så får eleverna oftast arbeta med samma uppgift på likartat sätt. Vid lärar- och personalintervjuerna framkommer att i början av terminen *"är det mer uppstyrt"* och alla elever får arbeta med samma uppgifter. De uppger att när de känner eleverna bättre kommer aktiviteterna att variera utifrån elevernas förutsättningar, något som också metoden Levande verkstad möjliggör enligt läraren.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen i ganska hög grad är varierad och möter elevernas olika förutsättningar, förväntningar och intressen. I det tematiska arbetssätt som används integreras olika arbetssätt och arbetsformer i undervisningen och lek och skapande används som en arbetsmetod för lärande. Skolinspektionen bedömer dock att eleverna i högre grad behöver få möjlighet att genomföra olika aktiviteter vid samma tillfälle för att stimulera och fånga upp alla elevers olika sätt att lära. Vidare bedömer Skolinspektionen att elever som behöver mer utmanande uppgifter för att stimuleras och utvecklas vidare får den möjligheten i undervisningen.

5. Läraren följer upp elevernas utveckling och lärande

Här granskas om läraren ger återkoppling till eleverna under aktiviteterna, Här granskas också om eleverna ges möjlighet att reflektera över undervisningens innehåll och sitt lärande. Här granskas vidare om elevernas utveckling och lärande följs upp regelbundet.

Observationer visar att läraren och personalen under aktiviteterna försäkrar sig om att eleverna förstår vad de ska göra, förklarar för eleverna och uppmuntrar eleverna att komma till tals. Som tidigare framkommit i avsnitt 1 är det ett tryggt, stödjande lärandeklimat i förskoleklassen. Läraren och personalen ger också eleverna mycket positiv förstärkning och visar en tilltro till deras förmåga. Däremot ser Skolinspektionen inte att återkoppling ges till eleverna under aktiviteterna, en återkoppling som utgår från var eleverna är i sin utveckling, talar om vad aktiviteterna syftar till och förklarar hur eleven ska arbeta för att utvecklas i sitt lärande. Vid lärarintervjun säger läraren att *"en personlig återkoppling till barnet leder också till att de får syn på sig själv som individ i det här sammanhanget"* och att det är bra att uppmärksamma och återkoppla i ord till varje elev. Som tidigare nämnts under avsnitt 3 framkommer vid lärarintervjun att läraren på fredagar brukar prata med eleverna om hur veckan har varit, vad som har varit roligt och hur eleverna känner sig och om det är något de är stolta över. Skolinspektionen vill betona att det är viktigt att eleverna får reflektera över sitt eget lärande och inte bara över undervisningens innehåll.

Läraren berättar också att de kommer att utvärdera temaarbetet och att de sparar bilder och redovisningar från temaarbetet som de sedan ska prata om.

Vid intervjuer framkommer att läraren kartlägger elevernas kunskapsutveckling med hjälp av olika metoder. Bland annat används Bornholmsmodellen för att kartlägga elevernas språkutveckling. Även enkäter till elever och vårdnadshavaren genomförs. Kartläggningarna används som ett underlag för att utveckla förskoleklassens verksamhet och anpassa undervisning utifrån elevernas enskilda behov.

Kartläggningarna används även vid utvecklingssamtalen. I de dokument som Skolinspektionen tagit del av finns en beskrivning av elevens sociala utveckling som kan omfatta elevens karaktär och beteenden. Skolinspektionen vill betona att dokumentationen ska upprättas på ett sånt sätt att hänsyn tas till elevens integritet samt att det är rektorn som beslutar om utformning av den skriftliga informationen som ges vid utvecklingssamtalet, exempelvis genom att inte nämna elevers personliga egenskaper(se vidare Skolverkets allmänna råd om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen SKOLFS 2013:163)

På Backeboskolan genomförs en uppföljning och utvärdering av undervisningen i förskoleklass på klass- och skolnivå. Förskoleklassen deltar från och med föregående läsår i skolans kvalitetsanalysarbete. Som tidigare nämnts upprättar Backeboskolan ett årshjul som grundar sig på de utvecklingsområden som framkommer vid kvalitetsanalysarbetet. I årshjulet finns även kontinuerliga avstämningar inplanerade. Rektorn uppger att hon är uppdaterad på vad som händer i förskoleklassen *"vi arbetar elevnära och bollar mycket med varandra"*.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att elevernas utveckling och lärande i ganska hög grad följs upp. Läraren följer elevernas utveckling och lärande på individnivå och kartläggningar görs som ligger till grund för arbetet i förskoleklassen. Uppföljning och utvärdering av förskoleklassens arbete genomförs på klass- och skolnivå. Skolinspektionen bedömer dock att läraren och personalen behöver förbättra sitt arbete med att ge återkoppling till eleverna under aktiviteterna. Eleverna behöver också ges möjlighet att reflektera över undervisningens innehåll och sitt lärande.

6. Förskoleklasslärarna samarbetar med varandra och samverkan och samarbete finns mellan förskoleklass och skolan

Här granskas om samarbetsformer finns mellan lärare i förskoleklass. Här granskas också om samverkan och samarbete finns mellan förskoleklassen och skolan för att utbyta kunskaper och erfarenheter och stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv mot de nationella målen.

Av dokumentation, intervjuer och observationer framkommer att det är två personer som undervisar i förskoleklassen, en förskollärare och en personal (se tidigare avsnitt Bakgrundsuppgifter om den fristående skolan Backeboskolan). Personalen arbetar också i fritidshemsverksamheten för förskoleklass till och med årskurs 1. Vid intervju med läraren, personalen och rektorn framkommer att de som arbetar i förskoleklassen har en timme varje vecka för planering och reflektion av undervisningen. Läraren och personalen uppger att de har för lite tid tillsammans för att *"hinna med allt som ska behöver diskuteras utifrån en hel veckas undervisning"*. Rektorn uppger att det även finns tid för planering och reflektion för de som arbetar i förskoleklassen de dagar då skolan har idrotts-dagar och liknande.

Vidare framkommer att förskolläraren även ingår i arbetslaget för förskoleklass till och med årskurs 3. Arbetslaget träffas 2,5 timmar två gånger i veckan. Den ena gången för arbetslagsplanering då bland annat planering och uppföljning av temaarbetet genomförs. Den andra gången genomförs arbetslagsträffar. Vid arbetslagsträffar deltar alltid rektorn. Rektorn uppger att från och med detta läsår har arbetslagsarbetet prioriterats och stärkts för att underlätta övergångar så att inte förskoleklassen *"är en ö mitt emellan"*.

Dokumentanalysen visar att det inte finns några nedskrivna rutiner för övergången från förskoleklassen till årskurs 1. Däremot finns kontinuerligt samarbete mellan förskoleklassen och årskurs 1. Ett exempel är att halva förskoleklassen och halva årskurs 1 växelvis går till skogen och har utomhusmatematik på fredagar. Eleverna i förskoleklass och årskurs 1 har också samma fritidsverksamhet. Från och med förra läsåret följer en av lärarna i förskoleklassen med till årskurs 1.

Skolan har en rutin som innebär att det finns ett faddersystem där eleverna i årskurs 3 är faddrar för eleverna i förskoleklassen. Faddrarna och eleverna i förskoleklass träffas regelbundet. Vid elevintervjuer framkommer att eleverna *" läser böcker och leker lekar"* med faddrarna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna i förskoleklassen i ganska låg grad samarbetar med varandra. Samarbete mellan förskoleklassen och skolan förekommer kontinuerligt. Dock behöver förutsättningarna för planerings- och reflektionstid förbättras för de som arbetar i förskoleklassen.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska om undervisningen i förskoleklass utgår från en målstyrd strategi för hur elevers lärande genom lek kan leda till att elever utmanas, motiveras och stärks i sin tilltro till den egna förmågan och därmed förbereds för fortsatt utbildning. Projektets övergripande frågeställningar är:

1. Utgår undervisningen i förskoleklassen från läroplanens övergripande mål?
2. Tydliggörs läroplanens övergripande mål för eleverna?
3. Följer lärarna upp elevernas utveckling och lärande?
4. Arbetar lärarna i förskoleklassen för att stimulera ett lärande genom lek?
5. Utmanas och stöttas eleverna i sitt lärande genom att de får undersöka och utforska utan att riskera att misslyckas?

Metod och material

Hur förskoleklassens elever utvecklas mot läroplanens mål och riktlinjer definierar god kvalitet för förskoleklassens verksamhet. Undervisningen i förskoleklassen ska utgå från läroplanens (Lgr 11) del 1 och 2 men inte del 3 (kursplanerna) eftersom det inte finns några kursplaner med kunskapskrav för förskoleklassen. Varje huvudman har stor frihet att utforma sitt arbete så att eleverna utvecklas mot de nationella målen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i förskoleklass utifrån hur väl huvudmannen, på olika sätt, lyckas utveckla verksamheten i förskoleklassen mot de nationella målen.

Aktuell forskning, beprövad erfarenhet, lagar och regler är viktiga underlag för hur granskningen utformas.

Granskningen av undervisningen i förskoleklass innebär att inspektörerna samlar in skriftlig dokumentation och under tre dagar besöker skolorna, observerar undervisningen, intervjuar lärare och rektor samt samtalar med elever. All information analyseras sedan för varje enskild skola och sammanställs och redovisas i ett beslut för skolan och i denna rapport.